SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:346

av Crister Carlsson (M)

Servicetoaletter i offentlig miljö

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen att om se över möjligheten att i Boverkets föreskrifter införa krav på servicetoaletter i vissa offentliga byggnader och på allmänna platser, med en modell motsvarande den brittiska, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att kunna använda en toalett utanför hemmet är en förutsättning för att delta i samhällslivet. Ändå saknas i Sverige nästan helt toaletter för personer med omfattande funktionsnedsättningar. En servicetoalett har gott om utrymme för personer med hjälpmedel och assistenter, en höj- och sänkbar hygienbrits för vuxna och taklyft. Enligt nordiska kravspecifikationer ska rummet vara minst 12 kvadratmeter och ha en genomtänkt utformning som fungerar för så många behov som möjligt.

Dagens tillgänglighetsanpassade toaletter räcker inte för den som inte kan sitta självständigt, behöver lyft eller har en stor elrullstol och flera assistenter. Konsekvensen är att barn och vuxna läggs på toalettgolv för att få hjälp, utsätts för riskfyllda manuella lyft eller avstår från att gå på toaletten och drar ner på vätske- och matintaget. I en undersökning från RBU:s arvsfondsprojekt Toaletter för alla, med närmare 600 deltagare med fysisk funktionsnedsättning, uppger 73 procent att de alltid eller ibland avstår från aktiviteter och evenemang eftersom det saknas toaletter de kan använda. En tredjedel uppger i samma undersökning att de någon gång har behövt ligga ner på ett toalettgolv.

Boverkets byggregler ställer krav på tillgängliga toaletter vid nybyggnation, men inte på servicetoaletter. Sverige har genom FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning åtagit sig att verka för att alla ska kunna delta fullt ut i samhället. Bristen på servicetoaletter är ett konkret hinder för detta.

Storbritannien har sedan den 1 januari 2021 krav i byggreglerna på servicetoaletter, Changing Places toilets, vid nybyggnation och större ombyggnation av bland annat samlingslokaler för minst 350 personer, köpcentrum på minst 30 000 kvadratmeter,

större butiker samt idrotts- och evenemangsanläggningar. Eftersom byggregler inte gäller retroaktivt har kraven kompletterats med statligt stöd för installation i befintliga byggnader.

Regeringen bör därför se över möjligheten att införa krav på servicetoaletter i Boverkets föreskrifter för vissa offentliga byggnader och allmänna platser.

Crister Carlsson (M)